

Forsøg i folden hos Værløse Naturplejeforening - Koklapperne. Sandet i Kr. Værløse

Ved Anna Bodil Hald (Natur & Landbrug) og Jane Lindum (Koklapperne)

Foreløbige resultater fra forsøg med udsåning af en enårig art og slåning af mose-bunke og agertidsel.

Slåning af mose-bunke og agertidsel.

I sensommeren 2004 blev tre områder på 10 x 10 m i Koklapperfolden slået med le for at se på effekten på vegetationen af en slåning som supplement til dyrenes afgræsning. De to områder var domineret af mose-bunke, mens det tredje område var domineret af agertidsel.

Forventningen er, at en slåning af mose-bunke vil gøre de nye skud mere attraktive for dyrene og derved bane vej for etablering af andre arter i området. Agertidsel vil blive svækket af at blive slået, og området vil derfor blive bedre afgræsset af dyrene, der ellers går uden om agertidsel.

Figur. Effekt af slåning af mose-bunke og agertidsel.

I det lavtliggende område har dyrene holdt genvæksten hos mose-bunke nede efter slåning og givet plads til nye arter (tv).

På skrænten er genvæksten hos mose-bunke ikke blevet spist (øverst th).

Dyrene græsser tæt omkring skuddene af afslåede agertidsler (nederst th).

I 2005 blev det aftalt at afprøve en tidlig slåning, en sen slåning og en slåning på to tidspunkter. Første slåning fandt sted i begyndelsen af juni 2005, hvor 2/3 af hver felt blev slået.

Ved inspektion af felterne den 8. juli kunne vi konstatere følgende (jf. Figur). Slåning af feltet med megen mose-bunke havde haft god effekt. I 2004 var her en tæt og høj måtte af mose-bunke. Efter slåningen i 2005 har kvierne holdt

området afgræsset og flere nye arter var ved at etablere sig, bl.a. krybende potentil, alm. hønsetarm og kløvplade. Slåningen havde således skabt lys til lavtvoksende arter og spiringsmuligheder for andre arter.

Slåning af felterne på skrænten med mere blandet og næringsberiget vegetation havde haft en vis effekt på mose-bunke, hvis genvækst dog ikke var spist, og god effekt på agertidsel, hvis skud i det slåede felt var helt lave. De lave skud af agertidsel gav dyrene mulighed for at holde vegetationen afgræsset omkring dem. I felterne var der en del korsknop og løvefod.

Effekt af udsåning af skjaller.

Udsåning blev foretaget i sensommeren 2004 i afgrænsede felter på 2 m². Ideen var at afprøve, om det er mangel på frø, der forhindrer nye arter i at etablere sig. Skjaller er i naboområdet og kunne være blevet tilført med dyrene, hvis de havde haft samgræsning med naboområdet. Der blev udsået i felter domineret af Mosebunke, på skrænten med mere alsidig konkurrencestærk vegetation med bl.a. agertidsel og i felter i et vel afgræsset overdrevsområde med f.eks. liden klokke. Den udsåede art havde kun etableret nogle eksemplarer på skrænten med agertidsel. Her havde enkelte planter etableret sig i overgangen mellem noget afgræsset og noget mere lang vegetation omkring kokasser. Selv om området med mose-bunke var blevet mere åbent efter slåningen, havde skjaller ikke etableret sig her. I den tæt afgræsede vegetation var den heller ikke etableret. Læren af dette: Det er ikke en tilstrækkelig betingelse, at der kommer frø til området. Frøene og de nye planter lever farligt. Desuden skal kårforholdene være rigtige for den konkrete art for at den vil spire. Der skal være en åben vegetation for at frøene spirer, men ikke så tæt afgræsning at de bliver spist før de når at etablere sig.

Forsøg med udsået plante, skjaller.

Skjaller er etableret på det strategiske sted: Afgræsset uden selv at blive spist. I dette tilfælde er en ikke for stor agertidsel med til at sikre etablering af en anden art.